

PROP DE VOSALTRES

«Por muchos» i «per tots els homes»

El primer diumenge de Quaresma comença a utilitzar-se en les misses que se celebren en castellà un nou missal. És la tercera edició del missal de Pau VI publicat després del Vaticà II. Per desig del papa Benet XVI s'ha introduït un canvi en la traducció de les paraules de la consagració del calze: «este es el cáliz de mi sangre... que será derramada por vosotros y **por muchos** (la versió anterior deia: **por todos los hombres**)». De moment en català continuarem dient *vessada per vosaltres i per tots els homes*.

Les raons que van dur al papa Benet XVI a demanar aquesta modificació no són de caràcter dogmàtic. De cap mode es vol insinuar que Crist no va morir per tots els homes: Jesús no va excloure ningú de la seua voluntat de salvació a l'hora de lliurar la seua vida. Tampoc es vol suggerir que, encara que Jesús en la seua intencionalitat morís per tots, **de fet** la seua mort no ha aprofitat a tots: qui són, han sigut o seran els beneficiaris de la Redempció és quelcom que únicament Déu coneix. Des de la fe hem de dir que Crist va voler salvar a tots, i que per aconseguir eixa salvació ens hem d'obrir a la seua gràcia perquè se'ns apliquen els mèrits de la seua passió. No hem d'especular més.

Els motius del canvi són d'orde lingüístic. En el Nou Testament trobem les dues fórmules. En el camí cap a Jerusalem, Jesús va dir als seus deixebles que ell no havia vingut a ser servit, sinó a «servir i a donar la seua vida en rescat per **molts**» (Mt 20,28; Mc 10,45). Segons els relats de la institució de l'Eucaristia de Mateu i Marc, va afirmar que la seua sang seria vessada per **molts** (Mt 26,28; Mc 14,24). De fet, quan la missa se celebrava en llatí, la fórmula de la consagració era una traducció literal d'aquestes paraules de Jesús: s'emprava l'expressió **pro multis**. En canvi, quan

va començar a celebrar-se en les llengües vernacles, el **pro multis** es va traduir **per tots els homes**. Es va fer una traducció que era, al mateix temps, una interpretació.

Des d'una perspectiva teològica es tracta d'una interpretació correcta, que ja es troba en el Nou Testament: sant Pau repeteix que Crist va morir per **tots** (2Cor 5,14-15; 1Tim 2,6; Heb 2,9), i en la carta als Romans (c. 5) usa **tots** i **molts** alternativament com a sinònims. Per això, cal afirmar que aquesta traducció-interpretació és concorde amb la Paraula de Déu que ha estat inspirada pel mateix Déu. De fet Benet XVI, en la seua obra *Jesús de Natzaret*, comentant el pas del **molts** de Jesús al **tots** de Pau, afirma: «queda cada vegada més clar que Crist, de fet, va morir per tots».

En el **molts** de Jesús no hi ha desig d'excloure ningú, sinó d'incloure tota la humanitat, que és una multitud incalculable. Però, donat que Jesús, a l'instituir l'Eucaristia va usar l'expressió **per molts**, Benet XVI va voler que es respectaren amb fidelitat les seues paraules. Per això, no hem d'interpretar aquest canvi com un desig d'excloure ningú de la salvació; tampoc podem afirmar que la fórmula *per tots els homes* no és fidel a la fe cristiana; ni hem de pensar que entre les dues fórmules hi ha oposició. En tot cas, aquest canvi ens ha de portar a acollir amb gratitud el do de la salvació que se'ns dóna en l'Eucaristia i a desitjar i demanar que abaste a tots.

† Enrique Benavent Vidal
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

El extranjero

En la sociedad postmoderna y globalizada en la que la soledad y el anonimato invaden las ciudades, las calles y las casas, las personas se defienden del otro, del diferente, del extranjero, porque lo sienten como una amenaza y como un peligro, como un impostor y un intruso. Tienen miedo a perder su identidad por culpa del otro y no se dan cuenta de que ya la han perdido, de que «el extranjero está presente por doquier y nos invade como una fantasía, porque el

extranjero está en nosotros, porque el extranjero somos nosotros», como escribe el filósofo Yves Cattin. Hay una página en el Evangelio que sale en nuestra ayuda: «Era extranjero y me acogisteis. —¿Cuándo, Señor? —Cada vez que lo hicisteis con uno de estos pequeños que son mis hermanos, lo hicisteis conmigo» (cf. Mt 25,31-46).

El mensaje del texto es transparente, no admite dudas. Acoger al extranjero es acoger al Señor,

porque el Señor nos habla mediante él, mediante esa persona que necesita nuestra ayuda. Me atrevo a completar la enseñanza evangélica con mis propias palabras: acoger al extranjero es acogerme también a mí mismo; es acoger la distancia que me separa del otro, y, sobre todo, es acoger la libertad que me permite escucharlo, respetarlo y amarlo. En suma, gracias a él puedo ser yo mismo/a.

Dra. Núria Calduch-Benages

PALABRAS DE VIDA

«Por muchos» y «per tots els homes»

El primer domingo de Cuaresma comienza a utilizarse en las misas que se celebran en castellano un nuevo misal. Es la tercera edición del misal de Pablo VI publicado después del Vaticano II. Por deseo del papa Benedicto XVI se ha introducido un cambio en la traducción de las palabras de la consagración del cáliz: «este es el cáliz de mi sangre... que será derramada por vosotros y **por muchos** (la versión anterior decía: **por todos los hombres**)». De momento en catalán seguiremos diciendo *vessada per vosaltres i per tots els homes*.

Las razones que llevaron al papa Benedicto XVI a pedir esta modificación no son de carácter dogmático. De ningún modo se quiere insinuar que Cristo no murió por todos los hombres: Jesús no excluyó a nadie de su voluntad de salvación a la hora de entregar su vida. Tampoco se quiere sugerir que, aunque Jesús en su intencionalidad muriera por todos, **de hecho** su muerte no ha aprovechado a todos: quiénes son, han sido o serán los beneficiarios de la Redención es algo que únicamente Dios conoce. Desde la fe hemos de decir que Cristo quiso salvar a todos, y que para alcanzar esa salvación nos debemos abrir a su gracia para que se nos apliquen los méritos de su pasión. No debemos especular más.

Los motivos del cambio son de orden lingüístico. En el Nuevo Testamento encontramos las dos fórmulas. En el camino hacia Jerusalén, Jesús dijo a sus discípulos que él no había venido a ser servido, sino a «servir y dar la vida en rescate **por muchos**» (Mt 20,28; Mc 10,45). Según los relatos de la Eucaristía de Mateo y Marcos, afirmó que su sangre iba a ser derramada **por muchos** (Mt 26,28; Mc 14,24). De hecho, cuando la misa se celebraba en latín, la fórmula de la consagración era una traducción literal de estas palabras de Jesús: se empleaba la expresión **pro multis**. En cambio, cuando comenzó a celebrarse en las lenguas vernáculas, el **pro multis** se tradujo **por todos los hombres**. Se hizo una traducción que era, al mismo tiempo, una interpretación.

Desde una perspectiva teológica se trata de una interpretación correcta, que ya se encuentra en el Nuevo Testamento: san Pablo repite que Cristo murió **por todos** (2Cor 5,14-15; 1Tim 2,6; Heb 2,9), y en la carta a los Romanos (c. 5) usa **todos** y **muchos** alternativamente como sinónimos. Por ello, hay que afirmar que esta traducción-interpretación es concorde con la Palabra de Dios que ha sido inspirada por el mismo Dios. De hecho Benedicto XVI, en su obra *Jesús de Nazaret*, comentando el paso del **muchos** de Jesús al **todos** de Pablo, afirma: «queda cada vez más claro que Cristo, de hecho, murió por todos».

En el **muchos** de Jesús no hay deseo de excluir a nadie, sino de incluir a toda la humanidad, que es una multitud incalculable. Pero, puesto que Jesús, al instituir la Eucaristía usó la expresión **por muchos**, Benedicto XVI quiso que se respetaran con fidelidad sus palabras. Por ello, no debemos interpretar este cambio como un deseo de excluir a nadie de la salvación; tampoco podemos afirmar que la fórmula *por todos los hombres* no es fiel a la fe cristiana; ni debemos pensar que entre las dos fórmulas hay oposición. En todo caso este cambio nos debe llevar a acoger con gratitud el don de la salvación que se nos da en la Eucaristía y a desear y pedir que alcance a todos.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Misa de Acción de Gracias

Nos reunimos en la Santa Iglesia Catedral, el día 6 de diciembre, en el altar de la Virgen de la Cinta, para dar gracias al Señor por la canonización de don Manuel González, pastor,

catequista, fundador de la familia Eucarística Reparadora.

Presidió la Eucaristía nuestro obispo don Enrique. En su homilía nos decía: «No sólo dar gracias por un santo más, fue un buen pastor del pueblo de Dios, con un inmenso amor hacia la Eucaristía. Sintió un profundo dolor cuando vio un sagrario abandonado.»

«Yo no quiero más que un camino, el que lleva al Sagrario (decía don Manuel) encontré muchos, haré descender sobre ellos la alegría de la Vida y la Salud». «A la Virgen María confió toda existencia.»

¡Madre Inmaculada que no nos cansemos!

M.ª Cinta Colomé,
UNER Tortosa

Agraïment d'uns missioners de la nostra diòcesi

Escrivim per donar-vos un GRÀCIES ben sincer. Som Maria Palau i Roger Marco. Durant gairebé tres anys hem estat a la República Dominicana com a missioners de la nostra diòcesi. Ara, després d'una experiència inoblidable, ja hem tornat i volem agrair-vos sobretot dues coses. Primer, perquè ens hem sentit molt acompanyats pel nostre bisbat: en la pregària, en el correu electrònic, en les visites, a través de la Delegació de Missions, (...) I segon, perquè en les moltes aportacions econòmiques que ens heu fet arribar, hem pogut dur a terme alguns projectes molt interessants. El que va suposar més diners i també era el més necessari per al dia a dia, va ser poder comprar un cotxe en condicions. Ara ha quedat per a l'escola.

I els últims mesos, a l'escola on hem col·laborat, Aventura, vam poder construir un espai per a la biblioteca i la sala d'informàtica gràcies als vostres donatius: bé amb diners, bé amb la recollida de llibres que vam fer fa quasi un any i que van ser més de 1.500 llibres. Ho hem viscut com un projecte BO, perquè potenciar la lectura sempre enriqueix i ajuda

a obrir la ment i BONIC, perquè ha sigut un treball en equip. Els qui teníeu diners i llibres heu posat la vostra part i els qui tenien el temps i la necessitat, han posat el seu capital humà.

Gràcies, sobretot, per fer-nos viure en pròpia carn que JUNTS podem fer moltes coses bones i boniques. Que Déu us ho pagui.

Maria i Roger

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «Oferim als homes i dones del nostre temps narracions marcades per la lògica de la "bona notícia"» (24 de gener de 2017).

@Pontifex: «M'agrada repetir que la unitat dels cristians es fa caminant junts, amb la trobada, la pregària i l'anunci de l'Evangelí» (25 de gener de 2017).

@Pontifex: «L'esperança fa brotar la vida nova com la planta creix de la llavor que cau a terra» (26 de gener de 2017).

@Pontifex: «Vull recordar amb el cor totes les víctimes de l'holocaust. Que els seus patiments, les seves llàgrimes mai no siguin oblidades» (27 de gener de 2017).

Festa de sant Enric d'Ossó i Cervelló a Tortosa

El dia 27 de gener és la festa de sant Enric d'Ossó, fundador de la Companyia de Santa Teresa de Jesús. Com tots els anys se celebrà a la Casa Mare de Jesús (Tortosa) una Eucaristia presidida pel Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent Vidal, i concelebrada per catorze preveres. Hi assistiren religioses teresianes i d'alguna altra congregació, professors i alumnes del Col·legi Teresià de Tortosa, membres de la Família Teresiana i altres fidels.

Amb el cant «Avui és el teu dia, pare Enric», a càrrec del cor d'alumnes del col·legi, acompanyats de diferents instruments musicals, s'inicià la celebració. La Gna. Maria Teresa Torres, superiora de la comunitat de Jesús, digué unes paraules de beninguda i ens comentà que al presbiteri hi havia dues banderes de la Companyia. Una és de l'any 1870, que fou la primera de l'Arxiconfraria

Teresiana, la qual porta l'anagrama de la Mare de Déu de la Cinta. L'altra és la bandera actual de la Companyia. Tot seguit, una professora agrai al Senyor la festa que estàvem celebrant, el tresor que compartim i el desig de ser com el pare Enric, sal de la terra i llum del món.

El Sr. Bisbe en l'homilia ens va recordar la figura de sant Enric d'Ossó, que visqué a la nostra ciutat i a la nostra diòcesi i va treballar per a què tots els destinataris de la seua predicació, arribessin a estimar Jesús.

Ens hem de preguntar quins missatges ens porten les seues paraules

i quina era la seua obsessió. Fidels, alumnes i professors del col·legi, religioses, preveres i bisbe, tots estem celebrant l'Eucaristia. Cal preguntar-nos: quina és la il·lusió de la nostra vida? Per quin motiu treballem i vivim? En Enric d'Ossó la seua il·lusió no era altra que Jesús. Demanem-li ser com ell. Que així sigue.

Els alumnes van fer les pregàries i van portar les ofrenes: llavors, sal, llum i un llibre del sant, explicant al mateix temps el significat de cadascuna. A l'ofertori el cor cantà: «Alabándote Señor, mi Dios». Durant la comunió van tocar els instruments musicals i després de la benedicció final, el cant: «Padre Enrique, felicidades por ser de Dios». Abans d'acomiar-nos vam venerar la relíquia de sant Enric d'Ossó. Les germanes teresianes ens van obsequiar amb un piscolabis i vam compartir una bona estona de diàleg.

María Joana Querol

Assemblea diocesana de Mans Unides

Dissabte 28 de gener se celebrà a l'Espai Patronat de Tortosa l'Assemblea diocesana de Mans Unides amb l'assistència de nombrosos voluntaris de tot el bisbat.

El Sr. Bisbe va començar la jornada dirigint l'oració i unes paraules als assistents, anticipant la carta pastoral que emet amb motiu de la campanya nacional de Mans Unides.

Tot seguit, la Sra. Sussi Melero, membre de la delegació de Missions i d'Ocasha, va portar el seu testimoni així com de propis beneficiaris de projectes que va recollir a una recent visita al Perú.

Es va continuar amb el detall de la recaptació de la campanya del 2016, on es va constatar una lleugera baixada en els ingressos globals, no obstant això, es va assenyalar un augment en la recaptació per parròquies i socis.

Per la seva part, la delegada diocesana, Elena Tortajada, va explicar els projectes als quals es donarà suport l'any 2017 als països del Sud. El

primer millorarà la qualitat de vida dels habitants quechua del municipi de Pojo (Cochabamba, Bolívia), el segon reconstruirà l'escola Sant Xavier a Kottapatty (Índia) i el tercer, que recolzarà directament la ciutat de Benicarló, generarà aliments i ingressos en les comunitats rurals de Gombe, Katanyi i Muyomba (Uganda).

També va donar a conèixer els detalls de la campanya que s'inicia al febrer i on Mans Unides posarà èmfasi en tres qüestions essencials i urgents per acabar amb la pobresa i la fam al món com són

el malbaratament d'aliments, la lluita contra l'especulació alimentària i el compromís amb una agricultura respectuosa amb el medi ambient que asseguri el consum local.

Aquesta campanya s'emmarca dins el Trienni de Lluita contra la Fam (2016-2018) en què Mans Unides està treballant per donar resposta a les causes i problemes que provoquen la fam al món. Per a Mans Unides, solucionar aquesta xacra depèn d'acompanyar els més pobres, reforçar el dret a l'alimentació dels petits productors, contribuir al canvi cap a uns sistemes alimentaris més justos i educar per a una vida solidària i sostenible.

Per acabar, vam compartir un refrigeri i una estona de convivència i tot plegat va resultar una excel·lent jornada de formació i convivència que ens anima a continuar treballant pels més pobres.

Delegació diocesana de Mans Unides

AGENDA

- ▶ **Del 6 al 10**, Amposta, Visita Pastoral.
- ▶ **Dissabte 11**, Rossell, Visita Pastoral.
- ▶ **Diumenge 12**, Amposta, Parròquia Sant Josep, a les 10.30 h. Missa Estacional.

Església parroquial de Sant Josep (Amposta)

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

6. ■ Dilluns (lit. hores: 1a setm.) [Lv 19,1-2.11-18 / Sl 18 / Mt 25, 31-46]. Sant Oleguer (†1137), bisbe de Barcelona i de la Tarragona reconquerida; sant Virgili, bisbe; santa Coleta Boylet (†1447), vg. reformadora clarissa.

7. ■ Dimarts [Is 55,10-11 / Sl 33 / Mt 6,7-15]. Santa Perpètua i la seva serventa Felicitat, mrs. a Cartago (203); sant Teòfil, bisbe.

8. ■ Dimecres [Jn 3,1-10 / Sl 50 / Lc 11,29-32]. Sant Joan de Déu (1495-1550), rel. portuguès, fundador a Granada de l'Orde Hos-

pitalari (OH), patró dels malalts i dels bombers; sant Veremon (Bermudo) d'Irache, abat; santa Aurèlia de Niça, mr.

9. ■ Dijous [Est 14,1.3-5.12-14 / Sl 137 / Mt 7,7-12]. Santa Francesca Romana (1384-1440), rel. viuda, fundadora oblates benedictines; St. Feliu de Ll.: sant Pacià, bisbe de Barcelona (s. IV); sant Dagobert, laic.

10. ■ Divendres [Ez 18,21-28 / Sl 129 / Mt 5,20-26]. Sant Simplicí, papa (468-483); sant Macari, bisbe de Jerusalem; sant Càndid o Candi, mr.; santa Maria Eugènia de Je-

sús Milleret de Brou, vg., fund. de les religioses de l'Assumpció.

11. ■ Dissabte [Dt 26,16-19 / Sl 118 / Mt 5,43-48]. Sant Eulogi, prev. de Còrdova i mr. (859); santa Àurea (Oria), vg., abadessa de Villavelayo (Castella); santa Rosina, vg.

12. ■ Diumenge vinent, II de Quaresma (lit. hores: 2a setm.) [Gn 12,1-4a / Sl 32 / 2Tm 1,8b-10 / Mt 17,1-9]. Sant Innocenci I, papa (401-417); sant Maximilià, militar mr. (295); sant Bernat, bisbe; sant Teòfanès, monjo; sant Lluís Orione, prev. salesià.

Diumenge I de Quaresma

COMENTARI

Jesús ha estat provat en tot encara que sense pecar

Temptació a la muntanya de Duccio di Buoninsegna (1308-1315)

Entendre bé *Gn 1-11* reclama superar el llenguatge literal per copsar-ne el seu missatge teològic. L'antropomòrfic 2n relat de la creació (*Gn 2,4s*) planteja més l'origen del mal que el del món.

Resten fora del domini humà *l'arbre de la vida*: només Déu és senyor de la vida; i *el del coneixement del bé i del mal*: que ja ens l'anirà revelant el Senyor-Déu.

El dia que en mengis, moriràs exclòs de la comunió amb Déu, font de vida.

L'apòstol mostra el parangó entre Adam i Crist, notant que *no té comparació el do amb la falta*. A més l'efecte d'Adam és al *passat* i el de Crist al *futur*.

Ser influït per Adam o per Crist depèn de la lliure adhesió de cadascú.

La temptació és cruïlla on es decideix quin camí triar i vers quina meta anar.

A la Bíblia la temptació és prova per constatar la veracitat de l'amor que diem tenir-li a Déu: *Recorda't del camí que el Senyor t'ha fet recórrer pel desert... T'ha posat a prova per veure si observaries o no els seus manaments (Dt 8,2)*.

El temptador sí vol fer-nos caure en el pecat; en aquest sentit evidentment *Déu no tempta ningú (Jm 1,13)*.

Les temptacions de Jesús s'emmarquen dins un messianisme que renegaria de la condició de Fill obedient al Pare.

També *Jesucrist ha testat provat en tot encara que sense pecar (He 4,15)*.

El diable i Jesús personifiquen dues formes de llegir la Paraula de Déu: la de Jesús neix del viure fidelment la relació filial amb el Pare; la del diable, no...

Déu no permetrà que siguem temptats per damunt del que podem: amb la prova ens donarà el mitjà de sortir-ne i poder-la suportar (1Co 10,13).

Mn. José Luis Arín

▶ Lectura del llibre del Gènesi (Gn 2,7-9.3,1-7a)

El Senyor-Déu modelà l'home amb pols de la terra, li bufà a la cara per fer-li entrar un alè de vida, i es convertí en un ésser animat. Llavors el Senyor-Déu plantà un jardí a Edèn, a la regió d'orient, i va posar-hi l'home que havia modelat. El Senyor-Déu va fer néixer de la terra fèrtil totes les varietats d'arbres que fan goig de veure i donen fruits gustosos. Al mig del jardí hi havia l'arbre de la vida i l'arbre del coneixement del bé i del mal.

La serp era el més astut de tots els animals que el Senyor-Déu havia fet. Digué, doncs, a la dona: «Així Déu us ha dit que no mengueu dels fruits de cap arbre del jardí?» La dona li respongué: «Podem menjar dels fruits de tots els arbres del jardí, però dels fruits de l'arbre que hi ha al mig, Déu ha dit que no en mengem ni els toquem, perquè moriríem.» La serp digué a la dona: «No moriríeu pas! Déu sap que si un dia en menjàveu se us obririen els ulls i seríeu iguals que els àngels: coneixeríeu el bé i el mal.» La dona, veient que el fruit de l'arbre era bo per a menjar, que donava gust de veure i que era temptador això d'adquirir coneixement, en collí i en menjà; en donà també al seu marit, que en menjà com ella, i se'ls obriren a tots dos els ulls. Llavors s'adonaren que anaven nus i cosiren fulles de figuera per fer-se'n faldars.

▶ Salm responsorial (50)

R. *Compadriu-vos de nosaltres, Senyor, perquè hem pecat.*

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 5,12-19) (Versió abreujada)

Germans, per obra d'un sol home entrà el pecat al món, i amb el pecat hi entrà també la mort, que s'estengué a tots els homes, donat que tots van pecar. Així, doncs, si per haver fallat aquell tot sol va imperar la mort per culpa d'ell, amb molt més motiu els qui reben aquesta sobreabundància de gràcia i el do generós que els fa justos viuran i regnaràn gràcies a un de sol, que és Jesucrist. Per tant, així com per haver fallat un sol home es va estendre a tots la condemna, també per haver estat just un de sol tots els homes són absolts i obtenen la vida; així com, per haver desobeït aquell home sol, els altres van esdevenir pecadors, també per haver obeït un de sol, esdevindran justos els altres.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (Mt 4,1-11)

En aquell temps, l'Esperit conduí Jesús al desert perquè el diable el temptés. Feia quaranta dies i quaranta nits que dejunava, i quedà extenuat de fam. El temptador se li acostà i li digué: «Si ets Fill de Déu, digues que aquestes pedres es tornin pans.» Jesús li respongué: «Diu l'Esclusura: "L'home no viu només de pa; viu de tota paraula que surt de la boca de Déu".» Llavors el diable se l'enduu a la ciutat santa, el deixa dalt la cornisa del temple i li diu: «Si ets Fill de Déu, tira't daltabaix; l'Esclusura diu: "Ha donat ordre als seus àngels que et duguin a les palmes de les mans, perquè els teus peus no ensopeguin amb les pedres".» Jesús li contesta: «També diu l'Esclusura: "No temptis el Senyor, el teu Déu".» Després el diable se l'enduu dalt una muntanya altíssima, li fa veure tots els reialmes del món i la seva glòria i li diu: «Tot això t'ho donaré si et prosternes i m'adores.» Llavors li diu Jesús: «Vés-te'n d'aquí, Satanàs! L'Esclusura diu: "Adora el Senyor, el teu Déu, dona culte a ell tot sol".» Llavors el diable el deixà estar, i vingueren uns àngels per proveir-lo.

▶ Lectura del libro del Génesis (Gen 2,7-9.3,1-7a)

El Señor Dios modeló al hombre del polvo del suelo e insufló en su nariz aliento de vida; y el hombre se convirtió en ser vivo. Luego el Señor Dios plantó un jardín en Edén, hacia oriente, y colocó en él al hombre que había modelado. El Señor Dios hizo brotar del suelo toda clase de árboles hermosos para la vista y buenos para comer; además, el árbol de la vida en mitad del jardín, y el árbol del conocimiento del bien y el mal.

La serpiente era más astuta que las demás bestias del campo que el Señor había hecho. Y dijo a la mujer: «Conque Dios os ha dicho que no comáis de ningún árbol del jardín?». La mujer contestó a la serpiente: «Podemos comer los frutos de los árboles del jardín; pero del fruto del árbol que está en mitad del jardín nos ha dicho Dios: "No comáis de él ni lo toquéis, de lo contrario moriréis"». La serpiente replicó a la mujer: «No, no moriréis; es que Dios sabe que el día en que comáis de él, se os abrirán los ojos, y seréis como Dios en el conocimiento del bien y el mal.»

Entonces la mujer se dio cuenta de que el árbol era bueno de comer, atrayente a los ojos y deseable para lograr inteligencia; así que tomó de su fruto y comió. Luego se lo dio a su marido, que también comió. Se les abrieron los ojos a los dos y descubrieron que estaban desnudos; y entrelazaron hojas de higuera y se las ciñeron.

▶ Salmo responsorial (50)

R. *Misericordia, Señor, hemos pecado.*

▶ Lectura de la carta de san Pablo a los Romanos (Rom 5,12-19) (Versión abreviada)

Hermanos: Lo mismo que por un hombre entró el pecado en el mundo, y por el pecado la muerte, y así la muerte se propagó a todos los hombres, porque todos pecaron. Si por el delito de uno solo la muerte inauguró su reinado a través de uno solo, con cuánta más razón los que reciben a raudales el don gratuito de la justificación reinarán en la vida gracias a uno solo, Jesucristo.

En resumen, lo mismo que por un solo delito resultó condena para todos, así también por un acto de justicia resultó justificación y vida para todos. Pues, así como por la desobediencia de un solo hombre, todos fueron constituidos pecadores, así también por la obediencia de uno solo, todos serán constituidos justos.

▶ Lectura del santo evangelio según san Mateo (Mt 4,1-11)

En aquel tiempo, Jesús fue llevado al desierto por el Espíritu para ser tentado por el diablo. Y después de ayunar cuarenta días con sus cuarenta noches, al fin sintió hambre. El tentador se le acercó y le dijo: «Si eres Hijo de Dios, di que estas piedras se conviertan en panes». Pero él le contestó: «Está escrito: "No solo de pan vive el hombre, sino de toda palabra que sale de la boca de Dios".»

Entonces el diablo lo llevó a la ciudad santa, lo puso en el alero del templo y le dijo: «Si eres Hijo de Dios, tírate abajo, porque está escrito: "ha dado órdenes a sus ángeles acerca de ti y te sostendrán en sus manos, para que tu pie no tropiece con las piedras"». Jesús le dijo: «También está escrito: "No tentará al Señor, tu Dios".»

De nuevo el diablo lo llevó a un monte altísimo y le mostró los reinos del mundo y su gloria, y le dijo: «Todo esto te daré, si te postras y me adoras». Entonces le dijo Jesús: «Vete, Satanás, porque está escrito: "Al Señor, tu Dios, adorarás y a él solo darás culto"». Entonces lo dejó el diablo, y he aquí que se acercaron los ángeles y lo servían.